

Skadeinsekter i samlinger - angrep og motangrep

Den brune pelsbillen (Attagenus smirnovi) av mange kalt "Majorstubbillen", kom til Norge på 1980 tallet. Klimaendringer er antakelig grunnen til at denne støv- og skinnspiseren nå også sprer seg her til lands.

Av [Jo Høyner](#)

Den brune pelsbillen er et av skadeinsektene som utfordrer våre samlinger i museer, bibliotek og samlinger. Billen kartlegges i det nordiske Smirnovi-prosjektet, og var et eksempel trukket fram under fagdagen på Bryggens Museum 14. januar.

Dette var andre året på rad at fagdagen ble arrangert som et samarbeid mellom Museumssenteret i Hordaland (MuHo), Bevaringstenestene, og Bergen Museum. Primus motor for arrangementet er konservatorene Inger Raknes Pedersen, (MuHo) og Marie-Louise Lorentzen (Bergen Museum). Fagdagen blir arrangert i samråd med Det nasjonale nettverk for Magasin og Bevaring; og bl.a annonsert på deres [hjemmeside](#).

Hvilke skadeinsekter?

Borebiller, sølvkre, støvlus, tyvbiller, klesmøll er alle eksempler på skadeinsekter som kan volde problem både hjemme, men ikke minst når de spiser seg inn i samlinger og arkiv og angriper selve kulturarven. Ute i naturen kan disse være viktige i nedbrytingsprosesser, men i blant annet museer, kirker, bibliotek er de uønsket.

Gjennom en rekke foredrag ble temaet belyst; både når det gjaldt omfang og ikke minst tiltak. Slike tiltak kan være metoder som feller og detektorer, varme- og kuldebehandling, reduksjon av oksygeninnhold og som eventuell siste utvei: bruk av kjemiske middel.

De over 95 deltakere fra ulike kulturforvaltende institusjoner fikk høre flere aktuelle foredrag. Lise Stengård Hansen (Skadedyrlaboratoriet, Århus Universitet) gav en gjennomgang av våre vanligste skadedyr, Monika Åkerlund (Naturhistoriska Riksmuseet i Stockholm) fortalte om håndtering av skadeinsekt og hvordan forhindre spredning. Tekstilkonservator Nalini Sharma (Kulturhistorisk museum, Universitetet i Oslo) presenterte metodene for sanering av skadeinsekter. I de nye magasinene på Kulturhistorisk Museum på Økern har man valgt to kompletterende saneringsmetoder, både frysing og varmebehandling.

Skadeinsekt på ferde
(illustrasjonsfoto)

Lise S Hansen fra Aarhus universitet (foto: Marie-Louise Lorentzen)

Monika Åkerlund, Naturhistoriska Museum Stockholm og Lise S Hansen, Aarhus universitet (foto: Jo Høyner)

Også en representant for firmaet Rentokils kontor i England hadde kommet til fagdagen for å fortelle om skadeinsekter, feller, sanering og CAT behandling. To andre firma bidro på konferansen med standspresentasjoner: Effecta AS om avfuktning av luft og insektsfeller, og Fukt1 om osmotisk avfuktning i mur.

Å gjøre faget synlig

Formålet med fagdagen er å spre informasjon om forvaltning og håndtering av samlinger i museer, arkiv, bibliotek, kirke, kommune og lignende.

- Det er viktig at konserveringsmiljøet i Bergen markerer seg ved å arrangere Fagdag her på Vestlandet. Dette er en måte å gjøre deler av faget vårt synlig utad, noe det er det stort behov for, poengterer Inger Raknes Pedersen og Marie-Louise Lorentzen.

Mer informasjon, fra fagdagen 2011, innlegg og nyttige lenker, vil etter hvert bli lagt ut på hjemmesidene til både MuHo og Bergen Museum.

Fra v Inger Raknes Pedersen, Kent Olsen (Effecta AS), Marie-Louise Lorentzen og Nalini Sharma (foto: Jo Høyser)